

PRINT ORVOSOK LAPJA - 2016. 09. 30. (32,33. OLDAL)**Transzplantációk: növekszik a donációk száma**

A máj, a tüdő és a szív végstádiumú elégtelensége esetén az egyetlen rendelkezésre álló kezelés a szervátültetés, a végstádiumú veseelégtelenség esetén pedig a legköltséghatékonyabb eljárás.

Emelkedett a donációk száma Magyarországon, tavaly 497 szervátültetést végeztek, amelyből 343 vese-, 89 máj(duplája az előző évinek), 51 szív-, 14 kombinált veseés hasnyálmirigy transzplantációt végeztek. Az egyetemi klinikákon végzett beavatkozásokból 40 élődonoros műtét volt, sorolta az adatokat egy szakmai rendezvényen dr. Szederkényi Edit, a Magyar Transzplantációs Társaság elnöke, a Szegedi Tudományegyetem veseátültetéseket végző transzplantációs osztályának vezetője. A legelső veseátültetést Szegeden hajtották végre 1962-ben, szervezett programkéntazonban később, 1973-ban indultak a vesetranszplantációk: a több mint harminc év alatt összesen közel kilencezer szervátültetés történt hazánkban.

Az Országos Vérellátó Szolgálat (OVSZ) naponta frissülő adatai szerint a tavaly decemberi első hazai átültetés óta (szeptember 12-ig) már tizenegy tüdőtranszplantációt hajtottak végre. Időarányosan teljesül idén a vese-, szív-, májátültetés, kissé visszaesett kombinált transzplantációk száma. Összesen eddig 346 transzplantáció történt, a megvalósult szervkivételi riadók száma elhunyt donorból 121 volt.

A sikeres transzplantációban számos szakember vesz részt, nagyon összehangolt tevékenységet kíván, mondta Mihály Sándor, az Országos Vérellátó Szolgálat (OVSZ) szervkoordinációs igazgatója. Az elmúlt években, hazánk Eurotranszplanthoz való csatlakozása óta (2013) jelentősen nőtt a donációs aktivitás. Tavaly 178 elhunyt donorból 562 szervet távolítottak el – az OVSZ 236 agyhalott potenciális donorról kapott jelentést.

Idén az első félévben 121 agyhalott potenciális donorról érkezett jelentés a Szervkoordinációs Iroda donorjelentő zöldszámára. Ezen esetek közül végül 88 megvalósult donáció történt: 88 elhunyt donorból 272 szervet emeltek ki. Élődonoros veseátültetés eddig 21 történt.

Fontos lenne, hogy minél több beteg legyen a várólistán, ugyanis akkor nagyobb eséllyel tudják beültetni az Eurotranszplanton keresztül felhasználható szerveket. Emellett fontos előrelépés lehet az élődonoros keresztadonáció kiterjesztése európai szintűre. Mint ismeretes, 2014 márciusában jelent meg a keresztadonáció lehetőségét megteremtő hazai jogszabály-módosítás, miszerint nemcsak családtagnak vagy szoros érzelmi kapcsolatban álló személynek lehet szervet adományozni: ha a felajánlott szerv nem megfelelő a donorrecipiens párnál, akkor megfelelő feltételek esetén cserélhetnek szervet egy másik párral.

Már nemcsak élődonoros veseátültetésre van lehetőség, hanem májátültetésre is, igaz ez utóbbihoz egyelőre hazánkban nincsenek meg a feltételek, így főként Németországban végzik a beavatkozásokat.

Hazánkban a feltételezett beleegyezés elve érvényesül a szervkivételek során, azaz ha az elhunyt életében nem tiltotta meg szerveinek felhasználását, akkor nincs szükség a család beleegyezésére. A gyakorlat azonban más, a családi tiltakozás ugyanis megakadályozhatja a donációt. Egyelőre ezen a területen nem mutatkozik javulás, s becslések szerint a donációk egyharmada nem valósulhat meg. Új, sárga lámpaszint vezetett be az OEP a jogviszony-ellenőrző rendszerbe augusztus 1-jétől, amely azt jelzi az ellátóknak, hogy

érvényes a TAJ, de a beteg csupán korlátozott egészségügyi szolgáltatásokra jogosult.

A szigorítás főként a hazánkban élő, állandó magyarországi lakcímmel nem rendelkező, nem uniós állampolgárokat érinti. A korlátozás miatt többek között nem kerülhetnek fel a transzplantációs listákra

Szervdonációs és Transzplantációs Európaés Világnap október 8-án 20 éve rendezték az első szervdonációs és transzplantációs Európa-napot Genfben, amelyet Philippe Morel professzor hívott életre, majd 2005ben szintén Genfben jelentették be, hogy a WHO világnappá nyilvánította október második szombatját. A rendezvény célja 1996 óta változatlan: felhívni a lakosság figyelmét a szervadományozás és szervátültetés fontosságára, mert a szervátültetés életet ment, és donorszervekre van szükség hozzá. Két évtizede tehát egy nap minden évben az elhunyt és élő donorokról, a transzplantációról, a megmentett recipiensekről és életmentő orvoscsoportokról szól. 2007 óta a Transzplantációs Alapítvány, a Magyar Transzplantációs Társaság, a Magyar Szervátültetettek Szövetsége és az Országos Vérellátó Szolgálat – Szervkoordinációs Iroda közreműködésével itthon is megrendezik a világnapot. Idén október 8-án, szombaton a rendezvénynek két helyszín ad otthont. A délelőtt a sporteseményeké, 10 és 13 óra között várják az érdeklődőket a MOM Sport Uszoda és Sportközpontba (1123 Csörsz u. 14-16). Délután kerül sor az ünnepélyes díjátadásokra a Magyar Mezőgazdasági Múzeum konferenciatermében (1146 Budapest, Városliget – Vajdahunyadvár), 16 és 19 óra között. Az ünnepi alkalom kitűnő lehetőséget teremt arra, hogy a Transzplantációs Alapítvány által 2004-ben kezdeményezett, és 2005ben EüM rendeletbe foglalt (21/2005. (VI. 16.) Pro Vita díjban részesüljenek azok az emberek, akik önzetlen módon szeretteiknek adományozták egyik veséjüket, vagy májuk egy darabját. Az idei rendezvényen harminc személy részesülhet az elismerésben. 2008-ban alapított Szt. Kozma és Damján díjat is itt adják át: a Transzplantációs Alapítvány kuratóriuma annak a személynek ítéli oda, aki a szervátültetés érdekében kiemelkedően sokat tett hazánkban.

Sportsikerek

A magyar válogatott végzett az összesített pontverseny második helyén a Szervátültetettek és Művesekezeltek IX. Európa-bajnokságán, amelynek július 10. és 17. között a finnországi Vantaa adott otthont. A legrangosabb sporteseményt két évente rendezik, a versenyzők nyolc sportágban mérhetik össze tudásukat (asztalitenisz, atlétika, bowling, darts, petanque, tenisz, tollaslabda, úszás). Hazánkat negyvenöt szervátültetett sportoló képviselte (26 vese-, 10 máj-, 3 kombinált vese-máj-, 4 csontvelőés 2 tüdőátültetett). Összesen 35 arany-, 32 ezüstés 28 bronzérmét szereztek az évek óta élmezőnyben szereplő sportolók. A „legeredményesebb női dializált” kategória díját Kisbakonyi Fanni atléta nyerte

Transzplantációk: növekszik a donációk száma

A máj, a tüdő és a szív végstádiumú elégtelensége esetén az egyetlen rendelkezésre álló kezelés a szervátültetés, a végstádiumú veseelégtelenség esetén pedig a legköltséghatékonyabb eljárás.

Emelkedett a donációk száma Magyarországon, tavaly 497 szervátültetést végeztek, amelyből 343 vese-, 89 máj- (duplája az előző évié), 51 szív-, 14 kombinált vese- és hasnyálmirigy-transzplantációt végeztek. Az egyetemi klinikákon végzett beavatkozásokból 40 élődonoros műtét

volt, sorolta az adatokat egy szakmai rendezvényen dr. Szederkényi Edt, a Magyar Transzplantációs Társaság elnöke, a Szegedi Tudományegyetem veseátültetések: végző transzplantációs osztályának vezetője. A legelső veseátültetést Szegeden hajtották végre 1962-ben, szervezett prog-

DR. MIHÁLY GÁBOR

Szervdonációs és Transzplantációs Európa- és Világnap október 8-án

20 éve rendezték az első szervdonációs és transzplantációs Európa-napot Genfben, amelyet Philippe Morat professzor hívott életre, majd 2005-ben szintén Genfben jelentették be, hogy a WHO világrappá nyilvánította október második szombatját. A rendezvény célja 1008 óta változatlan: felhívni a lakosság figyelmét a szervadományozás és szervátültetés fontosságára, mer a szervátültetés élelet ment és donorszervekre van szükség hozzá. Két évtizede tehát egy nap minden évben az elhunyt és élő donorokról, a transzplantációról, a megmentett recipiensokről és életmentő orvoscsoportokról szól. 2007 óta a Transzplantációs Alapítvány, a Magyar Transzplantációs Társaság, a Magyar Szervátültetettek Szövetsége és az Országos Vérellátó Szolgálat – Szervkontinuitációs Iraca közreműködésével itthon is megrendezik a világnapot. Idén október 8-án, szombaton a rendezvénynek két helyszín ad otthont. A délelőtti sporteseményeké, 10 és 13 óra között várják az érdeklődőket a MCM Sport Uszoda és Sportközpontba (1123 Csórsz u. 14-16). Délután kerül sor az ünnepélyes díjátadásokra a Magyar Mezőgazdasági Múzeum konferenciatermében (1143 Budapest, Városliget – Vajdahunyadvár), 16 és 19 óra között. Az ünnepi alkalom különös lehetőséget teremt arra, hogy a Transzplantációs Alapítvány által 2004-ben kezdeményezett, és 2005-ben EUM rendeletbe foglalt (21/2005. (VI. 16.) Pro Vita díjra) részesüljenek azok az emberek, akik önzetlen módon szertekezeltek adományozták egyik veséjüket, vagy májuk egy darabját. Az idei rendezvényen harminc személy részesülhet az elismerésben. 2008-ban alapított Szt. Kozma és Damján díjat is itt adják át: a Transzplantációs Alapítvány kuratóriuma annak a személynek ítéli oda, aki a szervátültetés érdekében kiemelkedően sokat tett hazánkban.

ramként azonban később, 1973-ban indultak a vesetranszplantációk: a több mint harminc év alatt összesen közel kilencezer szervátültetés történt hazánkban.

Az Országos Vérellátó Szolgálat (OVSZ) naponta frissülő adatai szerint a tavaly decemberi első hazai átültetés óta (szeptember 12-ig) már tizenegy tüdőtranszplantációt hajtottak végre. Időarányosan teljesülően a vese-, szív-, májátültetés, kissé visszaesett kombinált transzplantációk száma. Összesen eddig 346 transzplantáció történt, a megvalósult szervkivételi díadók száma elhunyt donorból 121 volt.

A sikeres transzplantációban számos szakember vesz részt, nagyon összehangolt tevékenységet kíván, mondta Mihály Gábor, az Országos

Sportsikerek

A magyar válogatott végzett az összesített pontverseny második helyén a Szervátültetettek és Művesekozottak IX. Európa bajnokságán, amelynek július 10. és 17. között a finnországi Vantaa adott otthont. A legnagyobb sporteseményt két évre rendezik, a versenyzők nyolc sportágban mérhették össze tudásukat (asztalitenisz, atlétika, bowling, darts, petanque, terisz, tollaslabda, úszás). Hazánka: negyvenöt szervátültetett sportoló képviselte (26 vese-, 10 máj-, 3 kombinált: vese-máj-, 4 csontvelő- és 2 tüdőátültetett). Összesen 36 arany-, 32 ezüst- és 28 bronzérmes szerezték az évek óta élményekben gazdag sportolók. A „legeredményesebb női dalizált” kategória díját Kisbakyonyi Fanni atléta nyerte.

Vérellátó Szolgálat (OVSZ) szervkoordinációs igazgatója. Az elmúlt években, hazánk Eurotransplant-hoz való csatlakozása óta (2013) jelentősen nőtt a donációs aktivitás. Tavaly 178 elhunyt donorból 562 szervet távoztak el – az OVSZ 236 alyhalott potenciális donorról kapott jelentést. Időr az előző félévben 121 alyhalott potenciális donorról érkezett jelentés a Szervkoordinációs Iroda donorjelentő zöldszáma. Ezen eserek közül végül 88 megvalósult donáció történt: 88 elhunyt donorból 272 szervet emeltek ki. Élődonoros veseátültetés eddig 21 történt.

Fontos lenne, hogy minél több beteg legyen a várólistán, ugyanis akkor nagyobb eséllyel tudják beültetni az Eurotransplanton keresztül felhasználható szerveket. Emellett fontos előrelépés lehet az élődonoros keresztadonáció kiterjesztése európai szintre. Min: ismeretes, 2014 márciusában jelent meg a keresztadonáció lehetőségét megteremtő hazai jogszabály-módosítás, miszerint nemcsak családagnak vagy szoros érzelmi kapcsolatban álló személynek lehet szerve: adományozni: ha a felajánlott szerv nem megfelelő a donor-recipient párnál, akkor megfelelő feltételek esetén csereélhetnek szervet egy másik párnál.

Már nemcsak élődonoros veseátültetésre van lehetőség, hanem májátültetésre is: igaz ez utóbbihoz egyelőre hazánkban nincsenek meg a feltételek, így főként Németországban végzik a beavatkozásokat.

Hazánkban a feltételezett teleegyzés elve érvényesül a szerv-

lat azonban más, a családi titakadás ugyanis megakadályozhatja a donációt. Egyelőre ezen a területen nem mutatkozik avulás, s becslések szerint a donációk egyharmada rom valósulhat meg.

Új sárga lámpaszínt vezetett be az OEP a jogviszony-ellenőző rendszerbe augusztus 1-jétől, amely azt jelzi az ellátóknak, hogy érvényes a IAJ, de a beteg csucan korlátozott egészségügyi szolgáltatásokra jogosult. A szigorítás főként a hazánkban élő, állandó magyarországi lelkimenne nem rendelkező, nem unióc állampolgárokat érinti. A korlátozás miatt többek között nem kerülhetnek fel a transzplantációs listákra.

Sándor Judit

